

Zbiór

praw konstytucyjnych i administracyjnych Województwa Śląskiego.

Prawo skarbowe i podatkowe

I. Uzupełnienie.

Ustawy walutowe (A)

zestawił

Dr. Włodzimierz Dąbrowski

Biblioteka
Wojewódzka
w Katowicach

Dodatek Nr. 7 do „Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego”
1923

Tłoczono w Drukarni Wojewódzkiej w Katowicach.

~~148352.1~~
~~II~~

Broszurka ta stanowi I. uzupełnienie rozdziałów „Zbioru praw konstytucyjnych i administracyjnych Województwa Śląskiego” Dra. Włodzimierza Dąbrowskiego, odnoszących się do prawa skarbowego i podatkowego.

W szczególności odsyła się do:

1.) str. 38, 67, 112, 131, 202, 214, 228, tomu I.,

2.) str. 94—140 tomu II..

str. 1—16 Zbioru praw, dodatek Nr. 1 do Gazety Urzędowej.

Prócz tego patrz „Spis dodatkowy” na końcu tej broszurki.

1419 - Uzup. 1

1419

Uzup. 1

1.

Dz. Ust. Rz. P. Nr. 5; poz. 26).

Ustawa

z dnia 15. stycznia 1920 r.

**w przedmiocie ustąpienia marki polskiej prawnym środkiem
płatniczym na całym obszarze Rzeczypospolitej.**

Art. 1.

Marka polska jest prawnym środkiem płatniczym na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Art. 2.

W tych dzielnicach Rzeczypospolitej, w których dotychczas prawnym środkiem płatniczym była korona austriacko-węgierska, wszelkie wypłaty dotąd należne w koronach mogą być dokonywane bądź w koronach, bądź w markach polskich w stosunku 70 marek polskich za 100 koron.

Art. 3.

Wszelkie zobowiązania płatnicze w koronach austriacko-węgierskich mogą być uiszczane w markach polskich według stosunku w art. 2. wskazanego.

Art. 4.

Zawieranie umów, sprzeciwiających się przepisom zawartym w art. 2. i 3., jakoteż żądanie przy wypłatach, należnych w koronach, a dokonywanych w markach polskich, innego kursu przechowania lub odmówienie przyjęcia zapłaty w markach polskich — jest zakazane.

Art. 5.

Winni wykroczenia lub usiłowania wykroczenia przeciwko zakazowi, zawartemu w art. 4. niniejszej ustawy, podlegają karze aresztu do 1 roku i grzywnie do miliona marek polskich. Nadto umowy zawarte wbrew temu zakazowi są nieważne. Do ścigania wykroczeń powołane są sądy powiatowe, względnie sądy pokoju.

Art. 6.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. 7.

Wykonanie tej ustawy porucza się Ministrowi Skarbu.

Marszałek:

Trampeczyński.

Prezydent Ministrów:

L. Skulski.

Minister Skarbu:

W. Grabski.

2.

(Dz. Ust. Śl. Nr. 3, poz. 18, z dnia 19. stycznia 1923).

Rezolucja

Sejmu Śląskiego

z dnia 28. listopada 1922 r.

Na posiedzeniu w dniu 27. listopada 1922 r. łącznie z uchwaleniem wniosku rządowego w sprawie zaprowadzenia w górnośląskiej części Województwa Śląskiego waluty polskiej, Sejm Śląski powziął następującą rezolucję:

- 1) Sejm Śląski wyraża swą zgodę na zaprowadzenie w górnośląskiej części Województwa Śląskiego waluty polskiej stosownie do postanowień art. 306, al. 2. Polsko-niemieckiej konwencji, zawartej w Genewie w dniu 15. maja 1922 r. i na ogłoszenie tej zmiany waluty z dniem 1. grudnia 1922 r.
2. Rezolucja powyższa nie zmienia w niczem atrybucji Rady Wojewódzkiej zastrzeżonych w art. 9. Ust. Konstytucyjnej z dnia 15. lipca 1920 r. (zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego) co do ustalenia sposobu przejścia na walutę polską.

Marszałek:

(—) Wolny.

Rozporządzenie

Rady Ministrów

z dnia 21. grudnia 1922 r.

w przedmiocie zaprowadzenia waluty polskiej na górnosląskiej
części Województwa Śląskiego.

Na mocy art. 9. ustawy konstytucyjnej z 15. lipca 1920 roku, zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 73, poz. 497) oraz art. 306 punkt 2. polsko-niemieckiej konwencji górnosląskiej, zawartej w Genewie dnia 15. maja 1922 r. — zarządza się, za zgodą Sejmu Śląskiego i Rady Wojewódzkiej Województwa Śląskiego, co następuje:

§ 1.

Postanawia się zaprowadzić z dniem 1-go listopada 1923 r. w górnosląskiej części Województwa Śląskiego w miejsce waluty niemieckiej, walutę polską, jako jedyny prawny środek płatniczy.

§ 2.

Sposób przejścia na walutę polską ustalony będzie zgodnie z postanowieniami art. 9 i 10 Ustawy Konstytucyjnej z 15. lipca 1920 r., zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 73, poz. 497), przyczem uwzględnione będą postanowienia części V. Tytułu III. Konwencji górnosląskiej.

Prezes Ministrów:

(—) Sikorski.

Minister Skarbu:

(—) Jastrzębski.

(Monitor Polski Nr. 294 z 28. XII. 1922).

(Dz. Ust. Rz. P. Nr. 18, poz. 117 z dnia 26. 11. 1923).

Rozporządzenie

Ministra Skarbu.

z dnia 12. lutego 1923 r.

w przedmiocie ustanowienia na obszarze górnośląskiej części województwa Śląskiego marki polskiej drugim ustawowym środkiem płatniczym obok marki niemieckiej.

Na podstawie art. 9 i 10 ustawy konstytucyjnej z dnia 15. lipca 1920 r. zawierającej statut organiczny województwa Śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 497), i w wykonaniu art. 307 § 4 polsko-niemieckiej konwencji górnośląskiej, zawartej w Genewie dn. 15. maja 1922 r. oraz art. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21. grudnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 1038) zarządza się w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką co następuje:

§ 1

Zobowiązania, opiewające na marki niemieckie, płatne na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego, powstałe po dniu 31. grudnia 1922 r., mogą być spłacane w markach niemieckich lub w markach polskich według kursu ustalonego w sposób przewidziany w art. 307 § 4 polsko-niemieckiej konwencji górnośląskiej z dnia 15. maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 371).

Wybór waluty, w jakiej zobowiązanie ma być spłacone, należy do dłużnika.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu: **W. Grabski.**

5.

(Dz. Ust. Śl. Nr. 12, poz. 85 z dnia 10. marca 1923).

Rozporządzenie

z dnia 10. marca 1923. L. 18 688.

w przedmiocie ustanowienia na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego marki polskiej drugim ustawowym środkiem płatniczym obok marki niemieckiej.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 12. lutego 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 117 zarządza się, co następuje:

§ 1.

Z dniem 10. marca 1923 r. ceny na wszelkie artykuły codziennego użytku bez względu na jakość i cel przeznaczenia, wystawione w oknach lub skrzyniach wystawnych lub uwidocznione na cennikach w składach lub straganach lub ubikacjach, w których się sprzedaż tych artykułów odbywa, tudzież ceny podane w wszelkich ogłoszeniach opiewać muszą na marki polskie.

O ile nie jest podany środek płatniczy przy odnośnej cyfrze, wyrażającej cenę towaru, cena rozumie się w markach polskich.

§ 2.

Uwidocznione przez sprzedającego ceny obowiązują i nie mogą być przekroczone.

§ 3.

Przewalutowanie cen wyznaczonych w markach niemieckich na marki polskie oraz sposób, w jaki przewalutowanie nastąpiło, musi być podane do wiadomości miejscowym Komisjom do badania cen i przez nie zatwierdzone. W miejscowościach, w których nie są ustalone komisje do badania cen, zastępują je magistraty wzgl. urzędy gminne.

O ile nie nastąpi porozumienie między kupcami a komisjami do badania cen wzgl. czynnikami w myśl ustępu I-go § 3. do zastąpienia ich powołanymi, przysługuje stronom odwołanie się do Wojewódzkiej Komisji do badania cen w Katowicach, która rozstrzyga spór w ostatniej instancji.

§ 4.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia będą karane w myśl obowiązujących ustaw.

§ 5.

Rozporządzenie niniejsze ma moc obowiązującą na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

§ 6.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Wojewoda:

Schultis.

Ustawa

z dnia 15. lipca 1920
zawierająca Statut Organiczny.
(Dz. U. R. P. Nr. 73; poz. 497).

Art. 9.

Wprowadzenie waluty polskiej jako jedyne go prawnego środka płatniczego w Województwie Śląskiem nastąpi w drodze porozumienia się Ministerstwa Skarbu z Radą Wojewódzką. W powyższy sposób zostanie ustalony sposób przejścia na walutę polską, przyczem będą obowiązywały przepisy art. 10.

Art. 10.

Znaki pieniężne w walucie niemieckiej, znajdujące się w posiadaniu ludności Województwa Śląskiego, nie będą podane przymusowemu wykupowi na rzecz Skarbu Państwa, będą natomiast traktowane na równi z innemi walutami zagranicznymi, i jako takie dopuszczone do transakcji bankowych i giełdowych.

Przepisy art. 2. ustawy z dnia 20. listopada 1919 r. o walucie w obrębie b. dzielnicy pruskiej, według którego wszystkie zobowiązania w markach niemieckich winny być uiszczone markami polskimi w równej nominalnej sumie, nie znajdują w Województwie Śląskiem zastosowania.

7.

Konwencja genewska:

TYTUŁ III.

FINANSE.

Dział I.

USTRÓJ WALUTOWY.

Artykuł 306.

1. — Przez przeciąg czasu, nieprzekraczający 15-u lat, marka niemiecka pozostanie jedynym prawnym środkiem płatniczym na Górnym Śląsku polskim.

2. — Rząd polski będzie mógł jednakże zaprowadzić jeszcze przed upływem tego okresu piętnastoletniego, zamiast waluty niemieckiej, walutę polską, będącą w obiegu w chwili tej zmiany.

Zmiana waluty może jednakże nastąpić tylko z pierwszym dniem miesiąca i winna być ogłoszona przynajmniej dziesięć miesięcy na-
przód w „Monitorze Polskim“; Rząd niemiecki winien być o tem
natychmiast uwiadomiony.

3. — Rząd niemiecki będzie mógł zwolnić się ze zobowiązań,
przyjętych przez siebie w niniejszym Dziale, przez wypowiedzenie.
Wypowiedzenie to odniesie skutek dopiero w trzy lata po dorę-
czeniu, zaś najwcześniej dnia 1-go stycznia 1929 r.

Artykuł 307.

§ 1.

Wszelkie zobowiązania w markach niemieckich, których miej-
sce wykonania w rozumieniu paragrafu następnego znajdują się
na obszarze plebiscytowym, winny być uiszczone w walucie nie-
mieckiej, jeżeli zobowiązania te powstały przed wprowadzeniem
zmiany waluty i jeżeli, w chwili wejścia w życie konwencji niniej-
szej, prawa wypływające z rzeczonych zobowiązań należą do oso-
by fizycznej, bądź do osoby prawnej, bądź do towarzystwa, za-
mieszkałych, lub posiadających siedzibę w Niemczech, z wyłącze-
niem polskiej części obszaru plebiscytowego. Oddziały banków,
wymienione w art. 314-ym, uważane będą za posiadające siedzibę
w Niemczech. Jeżeli w chwili wejścia w życie konwencji niniej-
szej, wierzyciel nie ma zamieszkania lub siedziby w Niemczech,
to zobowiązanie będzie mogło być spłacone po zmianie waluty w
walucie polskiej według kursu dnia, który to kurs obliczony będzie
stosownie do przepisów, zawartych w ust. 2-im i 3-im § 4-go ar-
tykułu niniejszego.

§ 2.

Miejsce wykonania zobowiązania znajduje się na obszarze
plebiscytowym, jeżeli tak zostało stypulowane w umowie, lub w
inny sposób oznaczone, lub jeżeli wynika z okoliczności, a w szcze-
gółności z natury zobowiązania, że świadczenie ma być wykonane
na rzeczonym obszarze, lub też jeżeli dłużnik w chwili powstania
zobowiązania miał swe miejsce zamieszkania na obszarze plebiscy-
towym. Siedziba przedsiębiorstwa na obszarze plebiscytowym, za-
stępuje zwykle zamieszkanie, jeżeli zobowiązanie powstało z tytułu
prowadzenia interesów przedsiębiorstwa. Okoliczność sama, iż
dłużnik wziął na siebie kosztą przesyłki do jakiegokolwiek miejsca
na obszarze plebiscytowym, nie uprawnia do wniosku, iż miejsce
to jest miejscem wykonania zobowiązania.

§ 3.

Jeżeli zobowiązania, wyszczególnione w § 1-ym niniejszego
artykułu, które winny być spłacone w walucie niemieckiej, są wa-

runkowe lub terminowe, dłużnik będzie mógł, w ciągu pięciu lat po zmianie waluty, uiszczyć się ze swych zobowiązań w walucie niemieckiej nawet przed ziszczeniem się warunku lub upływem umówionych terminów, w drodze wypowiedzenia, które będzie mogło odnieść skutek tylko z końca każdego kwartału, i przynajmniej trzy miesiące po doręczeniu. W tym wypadku jednakże dłużnik obowiązany będzie wypłacić wierzycielowi, jeżeli zobowiązania połączone są z wypłatą procentów, jednoroczny procent podług umówionej stopy procentowej, licząc od dnia wykonania zobowiązania. Renty winne być skapitalizowane według obowiązujących przepisów, co jednakże nie uwłącza postanowieniom ust. 2-go art. 179-go, ust. 4-go art. 186-go i ust. 3-go art. 196-go. Wierzyciel będzie mógł zaoponować przeciwko temu, by wypowiedzenie odniosło skutek, lecz straci wówczas, licząc od dnia, w którym nastąpiłyby skutki wypowiedzenia, prawo otrzymania spłaty w walucie niemieckiej, i nie może żądać spłaty inaczej, jak w walucie polskiej po kursie dziennym. Przeliczenie odbywać się będzie zgodnie z ust. 2-im i 3-cim § 4-go niniejszego artykułu.

§ 4.

1. — Rząd polski będzie miał prawo postanowić, iż dłużnicy będą mogli spłacić w markach polskich po kursie dziennym, zamiast w markach niemieckich, zobowiązania, powstałe w okresie między urzędowym zawiadomieniem o mającej nastąpić zmianie waluty i wejściem jej w życie.

2. — Za kurs dzienny uważany będzie kurs, ustalany każdego dnia powszedniego przez Izbę Handlową dla Górnego Śląska polskiego według przeciętnych urzędowych notowań kursu banknotów polskich w poprzednim dniu giełdowym w Berlinie, w Gdańsku, w Katowicach i w Warszawie. Kurs ten ogłaszany będzie codziennie w wszystkich urzędach pocztowych w gminach, których ilość mieszkańców przekracza 20 000. Jeżeli jedna z tych giełd nie jest otwarta, lub jeżeli brak jest notowań waluty polskiej, wówczas nie będzie się tego brało pod uwagę przy oznaczaniu kursu.

3. — Jeżeli kurs w dniu płatności różni się od kursu dnia spłaty, wówczas spłata nastąpi po kursie dla wierzyciela najkorzystniejszym.

§ 5.

Przy oznaczaniu chwili, w której powstało zobowiązanie w myśl § 1-go do 4-go niniejszego artykułu, nie będą brane pod uwagę późniejsze umowy co do przedłużenia terminów płatności.

§ 6.

Oba Rządy obowiązują wstrzymywać się przez przeciąg piętnastu lat od wydawania jakichkolwiek zarządzeń państwowych, któ-

reby mogły utrudniać lub uniemożliwiać wykonanie przez dłużników zobowiązań wymienionych w § 1-ym niniejszego artykułu, oraz przesyłanie kwot dłużnych do miejsca zamieszkania wierzycieli, jeżeli wierzyciel zamieszkuje na Górnym Śląsku polskim, lub w Niemczech.

Artykuł 308.

Wypłaty periodyczne, wynikające z umów najmu pracy, ulegających wykonaniu na Górnym Śląsku polskim, a zawartych przed dniem, w którym postanowioną została zmiana waluty, o której mowa w § 2-im art. 307-go, będą mogły być dokonywane, o ile są płatne po tym dniu w markach polskich po kursie dziennym. Kurs dzienny będzie oznaczany zgodnie z postanowieniami ustępów 2-go i 3-go § 4-go art. 307-go.

Artykuł 309.

1. — Rząd polski zobowiązuje się w przeciągu piętnastu lat nie zarządzać na Górnym Śląsku polskim żadnego moratorium, chyba, że obejmie ono całą Polskę. Ustawa polska z dnia 20-go listopada 1919 r. w przedmiocie waluty na obszarze b. Dzielnicy Pruskiej (Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr. 91 z dnia 9. grudnia 1919 r.) nie znajdzie zastosowania dla Górnego Śląska.

2. — Rząd niemiecki obowiązuje się również ze swej strony nie zarządzać żadnego moratorium na niemieckiej części obszaru plebiscytowego na przeciąg piętnastu lat, chyba, że obejmie ono całe Niemcy.

Artykuł 310.

§ 1.

1. — Osoby, zamieszkałe na Górnym Śląsku polskim, które udowodnią należycie swoją identyczność, czy to przepustką graniczną, czy kartą cyrkulacyjną, mogą przewozić z Niemiec do Górnego Śląska polskiego monety, pieniądze papierowe, banknoty, przekazy, czeki i weksle aż do ogólnej wysokości 3.000 marek niemieckich jednorazowo i 20.000 marek niemieckich co miesiąc, chyba, że ustawy niemieckie zezwolą na wywóz większych kwot.

2. — W razie podwyższenia płac, sumy maksymalne, wyszczególnione w ust. 1-ym, mogą być podwyższone w drodze porozumienia Ministerstw Finansów obu układających się Stron, lub też władz, przez nie wyznaczonych.

§ 2.

Aż do zmiany waluty Rząd niemiecki obowiązuje się zezwalać na wywóz papierów wartościowych zagranicznych, należących do osób fizycznych lub prawnych, lub też do towarzystw, z miej-

scem zamieszkania, lub siedzibą na Górnym Śląsku polskim, lub do osób fizycznych albo prawnych, bądź też i towarzystw, które prowadzą na Górnym Śląsku polskim przedsiębiorstwo rolne, leśne, przemysłowe lub handlowe. Postanowienie to nie dotyczy walorów, nabytych przez te osoby, lub towarzystwa po dniu 15-ym stycznia 1922 r. Przepis ten nie znajdzie zastosowania, o ile sprzeciwiają się mu postanowienia Traktatu Wersalskiego, traktatów, zawartych później między Niemcami a Mocarstwami sprzymierzonymi i stowarzyszonymi, oraz rozporządzenie niemieckiego Ministra Finansów z dnia 26-go marca 1919 r. (Reichsgesetzblatt, str. 333), jak również rozporządzenia dodatkowe. Przepis ten nie będzie wreszcie stosowany do zagranicznych walorów, które służą jako zabezpieczenie zaległych podatków, należnych Niemcom, Państwu niemieckim, gminom niemieckim i związkom gmin niemieckich.

Artykuł 311.

§ 1.

1. — Celem ułatwienia zaopatrzenia Górnego Śląska polskiego w pieniądze niemieckie, niezbędne dla jego potrzeb, pozostaną na Górnym Śląsku polskim oddziały banków „Bank für Handel und Industrie“, „Deutsche Bank“ i „Dresdner Bank“. Warunki, na których oddziały powyższych banków będą działać, są wyszczególnione w Dziale II. niniejszego Tytułu.

2. — Pod warunkiem, że Rząd polski zagwarantuje tymże bankom opiekę, z której korzystały dotychczas, oświadczyły one gotowość do utrzymania swych oddziałów na Górnym Śląsku polskim, aż do chwili zmiany waluty, oraz po tej zmianie, o ile działalność będzie nadal im dozwolona i możliwa. Z zastrzeżeniem ograniczeń, które wynikają z § 2-go niniejszego artykułu, banki te mają prawo każdej chwili zwinąć swe oddziały, znajdujące się na Górnym Śląsku. Rząd niemiecki wpłynie na żądanie Rządu polskiego na banki, by utrzymały swe oddziały do chwili zmiany waluty.

3. — Na wypadek, gdyby banki skorzystały z prawa zniesienia swych oddziałów na Górnym Śląsku polskim, Rząd polski przyzna im prawo wywozu do Niemiec, w chwili opuszczenia kraju, wszelkiego majątku ruchomego jakiegokolwiek rodzaju, bez pobierania jakichkolwiek ceł wywozowych, oraz jakichkolwiek opłat z powodu wywozu lub wydania im zezwolenia na wywóz. Banki są pozatem uprawnione do zatrzymania swej własności nieruchomości, położonej w Polsce, włączając Górny Śląsk polski.

4. — Prawa te upadają w rok, licząc od dnia, w którym postanowienia Działu II-go niniejszego Tytułu utracą moc.

5. — Te same prawa przyznane są na ten sam okres czasu niemieckiemu Bankowi Rzeszy (Reichsbank).

§ 2.

1. — O ile chodzi o oddziały w Katowicach, banki obowiązane są uwiadomić Rząd niemiecki o zamiarze zwinięcia oddziałów tych na rok z góry, zaś Rząd niemiecki poda to zawiadomienie do wiadomości Rządu polskiego w terminie czternastodniowym. Oddziały będą mogły być zniesione przed upływem roku, licząc od dnia powyższego zawiadomienia, nie inaczej, jak tylko za zgodą Rządu polskiego. Jeżeli zgoda ta nie zostanie udzieloną, Komisja Finansowa, przewidziana w art. 329-ym, rozstrzygnie sprawę na żądanie banku.

2. — W razie, gdyby Rząd polski odmówił zezwolenia, Polska obowiązana będzie wynagrodzić bankowi wszelkie ewentualne szkody, wyrządzone oddziałowi wskutek rozruchów w okresie między złożeniem podania o pozwolenie, a chwilą, w której pozwolenie ostatecznie udzielone zostało, albo też chwilą zmiany waluty.

3. — Pozatem, a zwłaszcza co się tyczy szkód, wynikających z rozruchów, które mogłyby być wyrządzone oddziałom, znajdującym się na Górnym Śląsku polskim poza Katowicami, obowiązujące ustawy znajdą zastosowanie.

§ 3.

1. — Nie będzie uważane za zwinięcie oddziału w rozumieniu § 1 i 2-go niniejszego artykułu, przeniesienie interesów oddziałów „Bank für Handel und Industrie“, na „Oberschlesische Diskontobank A. G.“, interesów oddziałów „Deutsche Bank“ na „Oberschlesischer Bankverein“ lub też interesów oddziałów „Dresdner Bank“ na „Oberschlesische Bank A. G.“ We wszystkich tych wypadkach stosują się do banków, na rzecz których interesy przeniesione zostały, postanowienia Działu II-go niniejszego Tytułu. Zezwolenie Rządu polskiego nie jest koniecznem do rzeczzonego przekazania interesów.

2. — „Oberschlesische Diskontobank A. G.“, „Oberschlesischer Bankverein A. G.“, oraz „Oberschlesische Bank A. G.“ traktowane będą jako oddziały w sensie ust. 1-go art. 321-go.

§ 4.

1. — Aż do zmiany waluty, układające się Strony obowiązują się nic nie przedsiębrać, co mogłoby ograniczać lub utrudniać przewóz marek niemieckich z oddziałów wyżej wymienionych do innych oddziałów tychże banków w Niemczech, i na odwrót.

2. — Jeżeli chodzić będzie o przekazywanie innych kwot pieniężnych niż wymienione w § 1-ym art. 310-go, Rząd polski własnym będzie zarządzić, aby oddział mógł wykonać zlecenie przekazania marek niemieckich z Górnego Śląska polskiego do Niemiec tylko za złożeniem affidavit w myśl § 2-go niemieckiej ustawy przeciwko ucieczce kapitałów z dnia 24-go grudnia 1920 r. (Reichsgesetzblatt 1921, strona 33).

3. — Affidavit takie będzie mogło być żądane wyłącznie w stosunku do osób fizycznych i prawnych, lub towarzystw osiadłych, lub istniejących na Górnym Śląsku polskim; w takim wypadku, jednośnie do wykonania zleceń osób fizycznych i prawnych, osiadłych w innych częściach Polski, stosowane będą zwykłe przepisy ustaw polskich. Oddziały banków niemieckich nie będą obowiązane sprawdzać ścisłości danych, udzielonych przez dającego zlecenie, w szczególności co do jego miejsca zamieszkania, względnie siedziby.

§ 5.

Przy udzielaniu kredytu w walucie niemieckiej przez oddział jednego z banków niemieckich, znajdujących się na Górnym Śląsku polskim, osobie fizycznej lub prawnej, lub towarzystwu, osiadłym lub istniejącym na Górnym Śląsku polskim, oddziały, wymienione w § 1-ym niniejszego artykułu, nie potrzebują zgody banku Rzeszy ani Rządu niemieckiego do takiej tranzakcji. Również nie będzie potrzebne zezwolenie odnośnych władz polskich do udzielenia kredytu w markach niemieckich osobom fizycznym lub prawnym, osiadłym lub istniejącym w Niemczech.

Artykuł 312.

Komisja Mieszana jest właściwą do rozstrzygania sporów, które mogłyby powstać między Rządem polskim i Rządem niemieckim w przedmiocie interpretacji lub zastosowania art. 306-go, § 6-go art. 307-go, art. 309-go art. 310-go i § 4-go art. 311-go.

Artykuł 313.

1. — Trybunał Rozjemczy jest właściwym do rozstrzygania sporów, które mogłyby powstać w przedmiocie uprawnień banków, wyszczególnionych w ust. 1-ym § 1-go art. 311-go, oraz niemieckiego Banku Rzeszy (Reichsbank), a które wynikałyby z uchybienia prawom zastrzeżonym w ust. 3, 4 i 5-ym § 1-go art. 311-go.

2. — Trybunał ten jest również właściwym do ustalenia praw banków z tytułu szkód i strat oraz ich wysokości, zgodnie z ust. 2 § 2 art. 311-go.

Dział II.

BANKI.

Artykuł 314.

Oddziały niżej wymienionych banków będą mogły prowadzić swe interesy bez żadnego ograniczenia. Oddziały te oznaczone zostały w Dziale niniejszym w skróceniu słowem „Oddziały“:

a) Na Górnym Śląsku polskim:

„Bank für Handel und Industrie“ (Oddziały w Katowicach, Mysłowicach i Rybniku),

„Deutsche Bank“ (oddział w Katowicach),

„Dresdner Bank“ (oddziały w Katowicach, Królewskiej Hucie i Tarnowskich Górach).

b) W niemieckiej części obszaru plebiscytowego:

Bank Przemysłowców w Poznaniu (oddziały w Raciborzu, Gliwicach i Bytomiu),

Polski Bank Handlowy w Poznaniu (oddziały w Bytomiu i Zabrze (Hindenburg).

Jeżeli Direction der Discontogesellschaft postanowi otworzyć oddział w Katowicach, przepisy Działu niniejszego stosowane będą również do tego oddziału.

Artykuł 315.

§ 1.

Oddziały banków nie będą podlegały żadnym ograniczeniom, które nie były zastosowane w równej mierze do innych banków, zarówno krajowych, jak zagranicznych. Oddziały mogą zachować swą firmę dotychczasową bez żadnych zmian, zwłaszcza bez dodatków i bez tłumaczenia.

§ 2.

Język biurowy, używany w Centrali, pozostaje językiem biurowym oddziałów zarówno w ich czynnościach jak i księgach handlowych. Oddziały polskie, które przed wejściem w życie postanowień niniejszego Działu, przyjmowały wkłady, nie stosując się do przepisu ust. 1-go § 9-go Ustawy przeciwko ucieczce kapitałów z dnia 24-go grudnia 1920 r., będą mogły nadal przyjmować wkłady te tak długo, jak postanowienia Działu niniejszego pozostaną w mocy. Obowiązane one będą odtąd stosować się do ustawodawstwa niemieckiego w przedmiocie ucieczki kapitałów.

§ 3.

1. — Oddziały nie będą mogły być postawione pod żadnym względem w warunki gorsze, niż inne banki lub oddziały krajowe.

Będą one uprawnione między innemi do wykonywania czynności wymiany jako banki dewizowe. Przepisy dewizowe winny być zachowywane z zastrzeżeniem przepisów art. 321-go.

2. — Oddziały nie będą mogły być poddane ani specjalnym przepisom ani też specjalnemu opodatkowaniu, które mogłyby być wydane lub wprowadzone z tytułu ich odrębnego charakteru jako oddziałów, w szczególności jako oddziałów banków zagranicznych.

§ 4.

Przy wymiarze podatków w stosunku do oddziałów banków obu krajów wzięte będą pod uwagę wyłącznie kapitał dotacyjny, suma obrotów i zyski samego oddziału; kapitał, suma obrotów i zyski centrali nie będą wzięte pod uwagę. Układające się Strony ustalają na okres, podczas którego obowiązują przepisy niniejszego Działu, kapitały dotacyjne oddziałów w następującej wysokości:

a) 1° Dla „Bank für Handel und Industrie“:	
w Katowicach	Mk. 2.000.000
w Mysłowicach	Mk. 300.000
w Rybniku	Mk. 100.000
2° Dla „Deutsche Bank“:	
w Katowicach	Mk. 2.400.000
3° Dla „Direction der Discontogesellschaft“:	
w Katowicach	Mk. 2.000.000
4° Dla „Dresdner Bank“:	
w Katowicach	Mk. 2.000.000
w Królewskiej Hucie	Mk. 500.000
w Tarnowskich Górach	Mk. 500.000
b) 1° Dla Banku Przemysłowców w Poznaniu:	
w Raciborzu	Mk. 500.000
w Gliwicach	Mk. 500.000
w Bytomiu	Mk. 1.000.000
2° Dla Polskiego Banku Handlowego w Poznaniu:	
w Bytomiu	Mk. 500.000
w Zabrz (Hindenburg)	Mk. 500.000

Artykuł 316.

Obie układające się Strony obowiązują się wstrzymać od wszelkiej ingerencji do prowadzenia interesów przez oddziały i do ich zarządu. Oddziały nie będą poddane w szczególności żadnym zarządzeniom ustawowym lub administracyjnym, ani też żadnemu nadzorowi państwowemu, które nie byłyby stosowane w taki sam sposób i w takiej samej mierze do innych banków, krajowych i zagranicznych.

Artykuł 317.

§ 1.

Z zastrzeżeniem wszelkich przepisów ustawodawczych, stosowanych w równej mierze do wszystkich obywateli kraju, majątek oddziałów oraz ich urzędników będzie nietykalny. Przepis ten stosuje się zwłaszcza do nieruchomości banków, jak również do domów przeznaczonych dla urzędników oddziałów.

§ 2.

W razie wywłaszczenia majątku należącego do osoby, która jest dłużnikiem oddziału niemieckiego, Polska obowiązana będzie, wypłacić oddziałowi jego wierzytelność aż do wysokości odszkodowania, przewidzianego w art. 22-im, jeżeli oddział, o którym mowa, administruje sam lub przez osobę trzecią majątkiem, ulegającym wywłaszczeniu. W razie sporu ze strony właściciela, lub w razie gdy zdeponowanie kwoty dozwolone jest przez ustawodawstwo obowiązujące, Polska zdeponuje kwotę, o której mowa.

Artykuł 318.

1. — Oddziały niemieckie będą miały prawo nabywania nieruchomości w obu częściach obszaru plebiscytowego bez składania specjalnych podań w tej mierze w każdym wypadku, gdy nabycie nieruchomości, o którym mowa, będzie niezbędne dla uchronienia się od strat powstałych z hipotek, które w dniu zmiany suwerenności należały do rzeczonych oddziałów lub do ich centrali.

2. — Oddziały obowiązane będą zawiadamiać urzędowo Wojewodę Śląskiego lub właściwego landrata o zamiarze nabycia nieruchomości, wskazując przy tem wysokość wierzytelności, procentów i kosztów. Jeżeli zarządzoną jest sprzedaż nieruchomości przez licytację, zawiadomienie to uczynione być winno przynajmniej na miesiąc przed dniem licytacji.

3. — Każdy Rząd będzie mógł w celu zapobieżenia nabycia nieruchomości przez oddział, wypłacić oddziałowi w przeciagu miesiąca od dnia powyższego urzędowego zawiadomienia, jego wierzytelność z procentami i kosztami; w wypadku tym wierzytelność wraz z hipoteką przejdzie na rzecz Państwa. Każda z układających się Stron władną będzie wskazać osoby fizyczne lub prawne, które zamiast niej, będą mogły nabyć należność i hipotekę.

Artykuł 319.

Oddziały banków niemieckich dołożą wszelkich starań w celu dostarczenia środków, niezbędnych dla potrzeb kredytowych Górnego Śląska polskiego, a to w tych samych rozmiarach i według tych samych zasad, jak dawniej.

Artykuł 320.

Rząd polski udzielać będzie niezbędnej ochrony przesyłkom pieniężnym oddziałów banków niemieckich.

Artykuł 321.

1. — Nie naruszając zobowiązań oddziałów, wypływających z art. 315-go, a dotyczących przepisów dewizowych, układające się Strony zobowiązują się nie utrudniać wzajemnego komunikowania się poszczególnych oddziałów między sobą i z Niemcami, w szczególności zaś nie utrudniać operacji rozrachunkowych, przesyłania listów, marek niemieckich, weksli, walorów oraz czeków, opiewających na marki niemieckie, jak również nie utrudniać komunikacji telegraficznej i telefonicznej z centralami i innymi oddziałami w kraju macierzystym.

2. — Rządy zobowiązują się, przy wydawaniu przepisów dewizowych, uwzględniać w możliwie najszerszym zakresie potrzeby gospodarcze obszaru plebiscytowego.

Artykuł 322.

§ 1.

1. — Banki i oddziały mają zupełną swobodę w wyborze personelu.

2. — Obowiązane one będą, możliwie natychmiast po zmianie suwerenności, przesłać właściwemu staroście lub landratowi spisy swego personelu; spisy te winny być stale uzupełniane.

§ 2.

Układające się Strony nie wydadzą i nie dopuszczą żadnych zarządzeń wyjątkowych, zmierzających do zatamowania działalności personelu oddziałów lub szkodenia jego czynnościom.

§ 3.

Personelowi oddziałów nie będą mogły być czynione żadne trudności w sprawie jego pobytu w kraju, z racji przynależności państwowej lub z powodu nieznanomości języka urzędowego.

§ 4.

Układające się Strony ułatwiać będą w miarę możliwości przybycie na swe terytorjum personelu oddziałów. Pozatem osoby wysyłane w celu kontrolowania oddziałów lub też z innych powodów, związanych z czynnościami bankowymi, otrzymywać będą bez zwłoki paszporty, oraz niezbędne wizy, chyba, że ważne względy natury osobistej sprzeciwiać się będą ich przybyciu do kraju.

§ 5.

Przy wykonywaniu prawa zastrzeżonego w art. 44-ym Strony uwzględniać będą potrzeby interesów oddziałów.

Artykuł 323.

§ 1.

1. — Personel oddziałów korzystać będzie z przywilejów ustawowych w przedmiocie ochrony lokatorów; personel ten będzie mógł zachować swe mieszkania, bez uszczuplenia liczby pomieszczeń.

2. — Personel nowoprzyjęty traktowany będzie przy rozdiale mieszkań tak samo, jak obywatele kraju w wypadkach szczególnej wagi.

3. — W razie zmiany personelu następcy będą mogli objąć mieszkania swych poprzedników; ewentualnie inne mieszkania tej samej jakości będą im oddane do dyspozycji.

§ 2.

Personel oddziałów korzystać będzie z praw zastrzeżonych na rzecz optantów na mocy art. 33, 34-go i § 1 i 2-go art. 35-go. Termin przewidziany w ust. 1-ym art. 31-go, biegnie od dnia, w którym personel ten opuści służbę w oddziale.

Artykuł 324.

1. — Po upływie pierwszych 6-u miesięcy każdego roku finansowego banki składać będą swe bilanse ogólne władzom, wyznaczonym przez Rząd w tych powiatach, w których oddziały mają swą siedzibę. Jednocześnie kopia bilansu tego winna być przesłana do rejestru handlowego.

2. — Bilans ten winien być ogłoszony przynajmniej jeden raz w języku urzędowym w organie urzędowym, wyznaczonym przez Rząd. O ile Rząd tego zażąda, bilans ten winien być również ogłoszony w innym organie publikowanym na obszarze plebiscytowym.

3. — Oba Rządy udziela terminów dodatkowych w razie, gdyby w wypadkach szczególnych termin 6-cio miesięczny nie wystarczał do sporządzenia bilansu.

4. — Pozatem oddziały przysyłać będą co miesiąc swój miesięczny bilans brutto władzom, przewidzianym w ust. 1-ym.

Artykuł 325.

1. — Każdy z Banków obowiązany będzie wyznaczyć dla każdego oddziału przedstawiciela lub pełnomocnika z miejscem zamieszkania w siedzibie oddziału.

2. — Przedstawiciel ten lub pełnomocnik winien być upoważniony do przyjmowania wszystkich wezwań lub rozporządzeń dotyczących oddziałów jako też wszelkich doręczeń urzędowych dla centrali.

Artykuł 326.

Nowe oddziały bankowe, kasy depozytowe, agentury lub kantory mogą być otwierane nie inaczej jak za zezwoleniem Rządu kraju, na którego obszarze otwarcie jest projektowane.

Artykuł 327.

Dział niniejszy nie reguluje kwestji, w jakim zakresie banki i bankierzy mogą prowadzić nadal lub też otwierać banki na obszarze plebiscytowym stosownie do obowiązujących każdocześnie ustaw.

Artykuł 328.

Przepisy działu niniejszego utracą moc po latach 15-u, licząc od dnia zmiany suwerenności. Przepisy te będą mogły być wymówione przez każdą ze Stron, poczynając od dnia, w którym zapowiedziane zostanie w myśl ust. 3-go art. 306-go zastąpienie waluty niemieckiej przez polską. Wymówienie to odniesie skutek dopiero po upływie 3 lat od chwili, gdy nastąpiło.

Artykuł 329.

Wszelkie spory, które mogłyby powstać pomiędzy układającymi się Stronami co do interpretacji lub wykonania przepisów niniejszego Działu winny być przedłożone nie później, jak w ciągu 6-u miesięcy, Komisji finansowej, powoływanej do każdego poszczególnego wypadku, a składającej się z dwóch przedstawicieli każdego z Państw. Jeżeli przedstawiciele obu Państw nie dojdą do porozumienia, wybiorą osobę trzecią jako arbitra. Jeżeli nie nastąpi porozumienie co do wyboru arbitra, Prezydent Konfederacji Szwajcarskiej uproszony będzie o jego wyznaczenie.

8.

(Dz. Ust. Rz. P. Nr. 20, poz. 230 z 5. marca 1919).

Ustawa

z dnia 28. lutego 1919 roku
w sprawie nazwy monety polskiej.

Art. 1.

Jednostka monetarna polska ma nazwę „złoty“, którego setna część nazywa się „grosz“.

Art. 2.

Dekret z dnia 5. lutego 1919 r. w sprawie jednostki monetarnej waluty polskiej uchyla się.

Art. 3.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza Sejm Ministrowi Skarbu.

Art. 4.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Marszałek: **Trampczyński**

Prezydent Ministrów: **I. J. Paderewski**

Minister Skarbu: **Dr. Englich**

9.

(Dz. Ust. Rz. P. Nr. 83, poz. 740, z 1. października 1922 r.)

Ustawa

z dnia 26. września 1922 r.

w przedmiocie uzupełnienia art. 1. ustawy z dnia 28. lutego 1919 r.,
w sprawie nazwy monety polskiej (Dz. P. P. P. Nr. 20, poz. 230).

Art. 1.

Artykuł 1. ustawy z dnia 28. lutego 1919 r. w sprawie nazwy monety polskiej (Dz. P. P. P. Nr. 20, poz. 230) uzupełnia się, jak następuje:

„Wartość jednego złotego jest równa wartości 1/3100 kg. złota 900 próby“.

Art. 2.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Skarbu.

Art. 3.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie jednocześnie z ustawą w przedmiocie wypuszczenia 8% państwowej pożyczki złotej z roku 1922 (Dz. U. Rz. P. Nr. 83, poz. 741).

Marszałek: **Trampczyński**

Prezydent Ministrów: **Juljan Nowak**

Minister Skarbu: **Jastrzębski**

(Dz. Ust. Rz. P. Nr. 83, poz. 741, z 1. października 1922 r.)

Ustawa

z dnia 26. września 1922 r.

w przedmiocie wypuszczenia 8% państwowej pożyczki złotej
z 1922 roku.

Art. 1.

Upoważnia się Ministra Skarbu do wypuszczenia 8% państwowej pożyczki złotej z 5-cio-letnim od daty wypuszczenia terminem spłaty.

Wysokość każdorazowej emisji określi Rada Ministrów na wniosek Ministra Skarbu.

Obligacje pożyczki złotej są wypuszczane w odcinkach, opiewających częściowo na złote polskie (ustawa z dnia 28. lutego 1919 r. Dz. P. P. P. Nr. 20, poz. 230 oraz ustawa z dnia 26. września 1922 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 83, poz. 740), częściowo na marki polskie.

Sumę nominalną i stosunek odcinków, jak również warunki emisji ustali Minister Skarbu.

Art. 3.

8% państwowa pożyczka złota zabezpieczona się całym zapasem kruszcowym Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.

Art. 4.

Procenty od pożyczki w wysokości 8 od sta są płatne za każde półrocze z dołu w dniu 1. października i 1. kwietnia każdego roku, przyczem procenty, przypadające od części obligacji, opiewających na złote polskie, płatne są w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej lub w frankach szwajcarskich według stosunku odpowiadającego równi walutowej każdej z tych walut do złotego polskiego, lub też w markach polskich podług kursu przeciętnego na giełdzie warszawskiej wspomnianych walut z ostatniego miesiąca przed terminem płatności kuponów.

Wybór waluty płatności przysługuje Ministrowi Skarbu.

Art. 5.

Po upływie wskazanego w art. 1. terminu 8% państwowa pożyczka złota spłacona będzie po cenie nominalnej, przyczem części

obligacji, opiewające na złote polskie, spłacone będą w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej lub frankach szwajcarskich według stosunku, odpowiadającego równi walutowej każdej z tych walut do złotego polskiego, lub też w markach polskich, podług kursu przeciętnego na giełdzie warszawskiej wspomnianych walut w ostatnim miesiącu przed terminem płatności.

Wybór waluty płatności przysługuje Ministrowi Skarbu.

Art. 6.

Ministrowi Skarbu przysługuje prawo wykupu pożyczki w terminie wcześniejszym od wskazanego w art. 1. za wypowiedzeniem 6-miesięcznem, jednak nie wcześniej, niż po upływie 3 lat od daty emisji.

Art. 7.

Obligacje 8% państwowej pożyczki złotej mogą być przedstawione do spłaty w ciągu lat 30, poczynwszy od dnia upływu terminu, przewidzianego w art. 1.

Kupony mogą być przedstawione do spłaty w przeciągu lat 5 od dnia ich płatności.

Obligacje i kupony, nie przedstawione do spłaty w powyższych terminach, ulegają przedawnieniu.

Art. 8.

Kupony od obligacji 8% państwowej pożyczki złotej wolne są od podatków od kapitałów i rent i będą przyjmowane przy uiszczaniu cel, podatków i opłat państwowych.

Art. 9.

Obligacje 8% państwowej pożyczki złotej z roku 1922 mają wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo pupilarne i będą przyjmowane jako wadja przy licytacjach, kaucje akcyzowe i celne, kaucje przy zawieraniu kontraktów ze Skarbem Państwa oraz kaucje, składane do depozytów wszelkich instytucji rządowych

Art. 10.

Wykonanie ustawy powierza się Ministrowi Skarbu.

Art. 11.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Marszałek: **Trampczyński**

Prezydent Ministrów: **Juljan Nowak**

Minister Skarbu: **Jastrzębski**

11.

(Dz. Ust. Rz. P. Nr. 83, poz. 742, z 1. października 1922 r.)

Rozporządzenie

Rady Ministrów

z dnia 29. września 1922 r.

**w przedmiocie upoważnienia Ministra Skarbu do wypuszczenia
I. emisji 8% złotej pożyczki państwowej z r. 1922.**

Na podstawie art. 1. ustawy z dnia 26. września 1922 roku w przedmiocie wypuszczenia 8% państwowej pożyczki złotej z r. 1922 (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 83, poz. 741) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Upoważnia się Ministra Skarbu do wypuszczenia z dniem 1. października 1922 r. I. emisji 8% złotej pożyczki państwowej z r. 1922 w kwocie 15 000 000 000 marek polskich i 15 000 000 złotych polskich w zlocie.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1. października 1922 r.

Prezydent Ministrów: Julian Nowak

Minister Skarbu: **Jastrzębski**

12.

(Monitor P. Nr. 234, poz. 155).

Rozporządzenie

Ministra Skarbu

z dnia 1. października 1922 roku,

o wypuszczenie I. emisji 8% państwowej pożyczki złotej z r. 1922.

Na podstawie ustawy z dnia 26. września 1922 r. w przedmiocie wypuszczenia 8% państwowej pożyczki złotej z r. 1922 (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 83, poz. 741), oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29. września 1922 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 83, poz. 742), zarządza się, co następuje:

§ 1.

8% państwowa pożyczka złota z r. 1922 zostaje wypuszczona w obligacjach, opiewających łącznie na kwoty w markach polskich i w złotych polskich, w odcinkach po 10 000 marek polskich i 10 złotych polskich oraz po 50 000 marek polskich i 50 złotych polskich.

§ 2.

Obligacje 8% państwowej pożyczki złotej z r. 1922 zaopatrzone są każda w 20 kuponów półrocznych, a mianowicie 10 kuponów markowych i 10 kuponów złotych, płatnych 1. kwietnia i 1. października każdego roku w Centralnej Kasie Państwowej, kasach skarbowych i oddziałach Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej oraz Pocztovej Kasy Oszczędności.

§ 3.

8% państwowa pożyczka złota z r. 1922 zostaje wypuszczona w obieg w drodze sprzedaży i zapisów. Sprzedaż odbywa się w terminie do dnia 15. stycznia 1923 r. w Centralnej Kasie Państwowej, kasach skarbowych, oddziałach Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej i Pocztovej Kasy Oszczędności, oraz we władzach, urzędach i instytucjach państwowych publicznych i prywatnych, upoważnionych przez Ministra Skarbu, zapisy zaś są przyjmowane jedynie przez oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej do dnia 15. listopada 1922 r.

§ 4.

Sprzedaż obligacji 8% państwowej pożyczki złotej z r. 1922 odbywa się za gotówkę, po cenie emisyjnej, którą aż do odwołania ustanawia się w stosunku następującym: za obligację wartości imiennej 10 000 marek polskich i 10 złotych polskich 24 000 marek polskich i za obligację wartości imiennej 50 000 marek polskich i 50 złotych polskich 120 000 marek polskich. Bilety skarbowe są przyjmowane według wartości dziennej narówni z gotówką.

§ 5.

Oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej przyjmują należność przy zapisach na 8% państwową pożyczkę złotą z roku 1922 w trzech ratach, a mianowicie: pierwsza rata, w wysokości 20% ceny emisyjnej — winna być uiszczona przy zapisie, druga rata, w wysokości 40% ceny emisyjnej, nie później, niż w dniu 15. grudnia 1922 r. i wreszcie trzecia rata, t. j. ostatnie 40% tej ceny nie później, niż w dniu 15. stycznia 1923 r. W razie zmiany ceny emisyjnej przed uiszczeniem drugiej, względnie trzeciej raty, raty te oblicza się według ceny, obowiązującej w dniu ich uiszczenia. W razie uchybienia terminu uiszczenia drugiej raty, do spóźnionej

raty dolicza się tytułem kary za zwłokę po 16 marek dziennie od obligacji na 10 000 marek i 10 złotych i po 80 marek dziennie od obligacji na 50 000 marek i 50 złotych za czas zwłoki. W razie uchybienia terminu uiszczenia trzeciej raty, lub o ileby wskutek uchybienia terminu uiszczenia drugiej raty całkowita należność z tytułu zapisu nie została uiszczona do dnia 15. stycznia 1923 r., otrzymane kwoty w markach polskich składa się we właściwym oddziale Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, jako zwrótny na żądanie depozyt bezprocentowy na rachunek zapisującego się, bez przeliczania na złote polskie.

§ 6.

Oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej przyjmują, jako wpłaty przy sprzedaży 8% państwowej pożyczki złotej z roku 1922 i przy zapisach na rzeczoną pożyczkę obligacje 5%-wych wewnętrznych pożyczek państwowych z r. 1920, krótkoterminowej i długoterminowej, obliczone przy wpłatach tych według imiennej wartości, z doliczeniem wartości bieżącego kuponu, do wysokości 50% wpłaconej sumy.

§ 7.

Obligacje 8% państwowej pożyczki złotej z roku 1922 ulegają wykupowi według osobnych rozporządzeń Ministra Skarbu, w dniu 1. października 1927 r. lub też w terminie wcześniejszym, za 6-miesięcznem wypowiedzeniem, jednak nie wcześniej, niż w dniu 1. października 1925 r. Przy wykupie za część markową płaci się w markach polskich sumę, odpowiadającą imiennej wartości tej części, za część złotową zaś mogą być ustanowione następujące sposoby spłaty:

- a) we frankach szwajcarskich,
- b) w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki, licząc po 1 franku szwajcarskim lub po 0,193 dolara na każdego złotego polskiego imiennej wartości obligacji,
- c) w markach polskich, w kwocie odpowiadającej równowartości kwoty imiennej części złotowej, obliczonej na podstawie przeciętnego kursu dolarów Stanów Zjednoczonych na giełdzie warszawskiej w miesiącu poprzedzającym datę wykupu.

Może być zarządzone bądź jeden tylko z powyższych sposobów spłaty, bądź dwa, bądź też wszystkie trzy łącznie.

Te same zasady stosuje się do obliczenia wartości kuponów przy ich spłacie.

§ 8.

Do spłaty obligacji 8% państwowej pożyczki złotej z r. 1922 i kuponów powołane są: Centralna Kasa Państwowa, kasy skar-

bowe, oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej i Pocztowej Kasy Oszczędności, oraz władze, urzędy i instytucje państwowe, publiczne i prywatne, upoważnione przez Ministra Skarbu.

§ 9.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu: **Jastrzębski.**

13.

(Monitor Polski Nr. 276, poz. 199.)

Rozporządzenie

Ministra Skarbu.

z dnia 2. grudnia 1922 r.

w przedmiocie zmiany ceny emisyjnej 8% państwowej pożyczki złotej z roku 1922.

Na podstawie ustawy z dnia 26. września 1922 r. w przedmiocie wypuszczenia 8% państwowej pożyczki złotej z r. 1922 (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 83, poz. 741) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29. września 1922 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 83, poz. 742) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Ustanowiona w § 1. rozporządzenia z dnia 11. listopada 1922 r. w przedmiocie zmiany ceny emisyjnej 8% państwowej pożyczki złotej z roku 1922 („Monitor Polski“ Nr. 258 z d. 13. listopada 1922 roku) cena emisyjna obligacji 8% państwowej pożyczki złotej z r. 1922 zostaje z dniem 4. grudnia 1922 r. zmieniona i winna być od tegoż dnia przy sprzedaży rzeczonych pożyczki i zapisach na nią obliczana w stosunku następującym:

Za obligację wartości 10 000 marek polskich i 10 złotych polskich — 30 000 marek polskich.

za obligację wartości 50 000 marek polskich i 50 złotych polskich — 150 000 marek polskich.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dnem 4. grudnia 1922 roku.

Minister Skarbu: **Jastrzębski.**

(Monitor Polski Nr. 5, poz. 5).

Rozporządzenie

Ministra Skarbu.

z dnia 5, stycznia 1923 roku

**w przedmiocie zmiany terminu zamknięcia sprzedaży, oraz ceny
emisyjnej 8% państwowej pożyczki złotej z roku 1922.**

Na podstawie ustawy z dnia 26. września 1922 r. w przedmiocie wypuszczenia 8% państwowej pożyczki złotej z r. 1922 (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 741), oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29. września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 742), zarządza się co następuje:

§ 1.

Ustanowiony w § 3. rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 1. października 1922 r. o wypuszczeniu I. emisji 8% państwowej pożyczki złotej z r. 1922 („Monitor Polski“ Nr. 234, poz. 155) na dzień 15. stycznia 1923 r. termin zamknięcia sprzedaży 8% państwowej pożyczki złotej oznacza się na dzień 1. marca 1923 r.

§ 2.

Ustanowiona w § 1. rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 2. grudnia 1922 r. w przedmiocie zmiany ceny emisyjnej 8% państwowej pożyczki złotej z r. 1922 („Monitor Polski“ Nr. 276, poz. 199) cena emisyjna obligacji 8% państwowej pożyczki złotej z r. 1922 zmienia się z dniem 8. stycznia 1923 r. i winna być od tego dnia przy sprzedaży rzeczony pożyczki obliczona w stosunku następującym:

za obligacje wartości 10 000 marek polskich i 10 złotych polskich — 33 000 marek polskich,

za obligacje wartości 50 000 marek polskich i 50 złotych polskich 165 000 marek polskich.

§ 3.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dnem 8. stycznia 1923 roku.

Kierownik Ministerstwa Skarbu: **B. Markowski.**

15.

(Dz. Ust. Rz. P. Nr. 18, poz. 119 z dnia 26. 2. 1923).

Rozporządzenie

Ministra Skarbu.

z dnia 23. lutego 1923 r.

w przedmiocie zmiany terminu zamknięcia sprzedaży 8% państwowej pożyczki złotej z roku 1922 .

Na podstawie ustawy z dnia 26. września 1922 r. w przedmiocie wypuszczenia 8% państwowej pożyczki złotej z roku 1922 (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 741) zarządza się co następuje:

§ 1.

Ustanowiony w § 1. rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 5. stycznia 1923 r. w przedmiocie zmiany terminu zamknięcia sprzedaży 8% państwowej pożyczki złotej z r. 1922 („Monitor Polski“, Nr. 5, poz. 5) na dzień 1. marca 1923 r. termin zamknięcia sprzedaży 8% państwowej pożyczki złotej oznacza się na dzień 15. marca 1923 roku.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu: **W. Grabski.**

16.

(Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 215 z dnia 30. marca 1923 r.).

Na mocy art. 44. Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

Ustawa

z dnia 22. marca 1923 r.

w przedmiocie wypuszczenia 6% złotych bonów skarbowych.

Art. 1.

Upoważnia się Ministra Skarbu do wypuszczenia od dnia 1. kwietnia 1923 r. 6% złotych bonów skarbowych w odcinkach, opiewających na złote, z sześciomiesięcznym terminem płatności na ogólną sumę 50 000 000 złotych.

Art. 2.

Warunki emisji oraz przedterminowej spłaty, w myśl art. 7. niniejszej ustawy, 6% złotych bonów skarbowych ustali Minister Skarbu.

Art. 3.

Odsetki od 6% złotych bonów skarbowych są płatne z góry przez potrącenie od sumy bonów.

Art. 4.

Odsetki od 6% złotych bonów skarbowych nie podlegają podatkom od kapitałów i rent.

Art. 5.

6% złote bony skarbowe będą spłacane w markach polskich podług przeciętnego kursu franka szwajcarskiego na giełdach krajowych z 15 dni przed datą, poprzedzającą o 3 dni spłatę, licząc 1 złoty równy 1 frankowi szwajcarskiemu.

Kurs określi Minister Skarbu.

Art. 6.

6% złote bony skarbowe mogą być przedstawione do spłaty w ciągu dziesięciu lat, począwszy od dnia ich płatności.

Bony, nie przedstawione do spłat w powyższym terminie, ulegają przedawnieniu.

Art. 7.

6% złote bony skarbowe będą przed terminem płatności przyjmowane przy uiszczaniu podatków na warunkach, które ustali Minister Skarbu.

Art. 8.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Skarbu.

Art. 9.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: **S. Wojciechowski**

Prezes Rady Ministrów: **W. Sikorski**

Minister Skarbu: **W. Grabski.**

(Dz. Ust. Rz. P. Nr. 39, poz. 227 z 1. 4. 1923 r.)

Rozporządzenie

Ministra Skarbu.

z dnia 30. marca 1923 r.

o wypuszczaniu Serji I. A. 6% złotych bonów skarbowych

Na podstawie ustawy z dnia 24. marca 1923 r. w przedmiocie wypuszczenia 6% złotych bonów skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 215) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Z dniem 1. kwietnia 1923 r. zostaje wypuszczona Serja I. A. 6% złotych bonów skarbowych w odcinkach po 10 złotych i 100 złotych z terminem płatności w dniu 1. października 1923 roku na ogólna sumę 10 000 000 złotych.

§ 2.

Sprzedaż Serji I. A. 6% złotych bonów skarbowych odbywać się będzie za gotówkę i za obligację 5% długo i krótko terminowej pożyczki Odrodzenia 1920 r., przyczem obligacje te będą liczone według ceny nominalnej z doliczeniem wartości bieżącego kuponu.

§ 3.

Sprzedaż za gotówkę dokonywać będą Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa, Pocztowa Kasa Oszczędności oraz oddziały tychże instytucji, jak również inne instytucje państwowe publiczne i prywatne, upoważnione do tego przez Ministra Skarbu.

Do przeprowadzenia sprzedaży Serji I. A. 6% złotych bonów skarbowych za obligację 5% długo i krótkoterminowej pożyczki Odrodzenia 1920 r. upoważniona jest jedynie Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa i jej Oddziały.

§ 4.

Cena emisyjna Serji I. A. 6% złotych bonów skarbowych będzie ogłaszana przez Ministra Skarbu w gazecie rządowej.

§ 5.

6% złote bony skarbowe Serji I. A. będą przyjmowane przed terminem płatności przy uiszczaniu podatków po najwyższej cenie emisyjnej ustalonej dla serji I. A. od dnia 1. kwietnia 1923 r. do dnia wpłaty.

§ 6.

6% złote bony skarbowe Serii I. A będą spłacane w myśl art. 5. ustawy z dnia 22. marca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 215) od dnia 1. października 1923 r. do dnia 30. marca 1924 roku włącznie przez Centralną Kasę Państwową, Polską Krajową Kasę Pożyczkową i jej oddziały, oraz ewentualnie inne instytucje państwowe, publiczne i prywatne, upoważnione przez Ministra Skarbu, poczynając zaś od dnia 1. kwietnia 1924 r. do dnia 1. października 1922 r. jedynie przez Centralną Kasę Państwową.

§ 7.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1. kwietnia 1923 roku.

Minister Skarbu: **W. Grabski.**

18.

(Dz. Ust. Rz. P. Nr. 25, poz. 154 z dnia 10. 3. 1923 r.)

Na mocy art. 44. Konstytucji ogłaszam następującą ustawę:

Ustawa

z dnia 2. marca 1923 roku

w przedmiocie udzielenia Ministrowi Skarbu upoważnienia do regulowania w drodze rozporządzeń obrotu pieniężnego z krajami zagranicznymi oraz obrotu obcemi walutami.

Art. 1.

Ministrowi Skarbu udziela się na czas do 31. marca 1924 r. upoważnienia do regulowania w drodze rozporządzeń obrotu pieniężnego z krajami zagranicznymi oraz obrotu obcemi walutami.

Art. 2.

Rozporządzenia wymienione w art. 1., dotyczyć mogą w szczególności warunków posiadania, nabywania i gromadzenia walut zagranicznych i dewiz, dysponowania, lombardowania i innych obrotów niemi oraz dokonywania transakcji w tych walutach, obrotów markami polskimi w stosunku do krajów zagranicznych, wywozu zagranicę walut zagranicznych i dewiz, polskich znaków obiegowych, oraz wszelkich wogóle papierów wartościowych, wreszcie organizacji kontroli i nadzoru nad całokształtem obrotu pieniężnego z krajami zagranicznymi.

Przepis powyższy nie stosuje się do posiadania walut zagranicznych i dewiz, co do których posiadacz udowodnił, że otrzymał je bezpośrednio z zagranicy w sposób legalny.

Art. 3.

Upoważnia się Ministra Skarbu do wydawania rozporządzeń w przedmiocie wyznaczania premii dla osób, które przyczyniły się do wykrycia przekroczenia rozporządzeń, wydanych na mocy niniejszej ustawy, lub do ujęcia sprawców.

Art. 4.

Osoby, wykraczające przeciw postanowieniom, zawartym w rozporządzeniach Ministra Skarbu, wydanych na podstawie niniejszej ustawy, ulegają karze za występki:

- a) na obszarze b. dzielnic rosyjskiej i pruskiej — więzienia do lat 5 i grzywny do 100 000 000 mkp.,
- b) na obszarze b. dzielnic austriackiej i węgierskiej — aresztu ścisłego do 5 lat i grzywny do 100 000 000 mkp.

Jeśli przestępstwo nie wypływa z chęci zysku, można ograniczyć się do grzywny.

Jeśli czynności, stanowiące przestępstwo, uprawiane są zawodowo, to nie może być wymierzona kara niższa niż 1 rok więzienia, względnie aresztu ścisłego oraz grzywny w wysokości 50 000 000 mkp.; grzywna może być w tym wypadku zwiększona do potrójnej wysokości sumy, stanowiącej przedmiot przestępstwa lub wartości innego przedmiotu przestępstwa.

Przy nieuprawnionym wywozie walut zagranicznych i dewiz, polskich znaków obiegowych, oraz wszelkich wogóle papierów wartościowych zagranicę (przemysłnictwie walut i walorów) może być grzywna zwiększona do wysokości potrójnej wartości wywożonych przedmiotów, chociażby przestępstwo nie było popełniane zawodowo.

W razie niemożności ściągnięcia grzywny winna być orzeczona kara więzienia lub aresztu ścisłego w wysokości według uznania sądu, jednak nie przekraczającej 2 lat.

Prócz kar powyższych może być wyrokiem sądowym orzeczona konfiskata sum pieniężnych, będących przedmiotem przestępstwa, bez względu na to, czyją stanowią własność. Przy przemysłnictwie walut i walorów konfiskata wywiezionych wartości musi być orzeczona.

Karom, wymienionym w artykule niniejszym, ulegną również osoby, winne usiłowania lub udziału w przestępstwie.

Art. 5.

Osoby, skazane na karę, przewidzianą w artykule 4, można wyrokiem sądowym pozbawić na przeciąg czasu do lat 5 prawa prowadzenia handlu lub zarządzania przedsiębiorstwem handlowem, lub zajmowania się pośrednictwem handlowem.

Art. 6.

Przestępstwa, przewidziane w art. 4, należą do właściwości sądów okręgowych.

Art. 7.

W wypadkach przemytnictwa walut lub walorów (art. 4 ustęp 4) należy na wniosek prokuratora zarządzić tymczasowe zaaresztowanie osoby, przeciw której wdrożono postępowanie karne.

W toku dochodzeń prokuratorskich prokurator zwraca się w przedmiocie zastosowania środków zapobiegawczych do sędziego śledczego, który byłby właściwy do przeprowadzenia śledztwa wstępnego. Zaaresztowanie tymczasowe w toku dochodzenia prokuratorskiego nie może trwać dłużej niż 6 tygodni.

Sędzia śledczy może złagodzić lub uchylić środek zapobiegawczy jedynie na wniosek prokuratora; w toku dochodzenia prokurator może własną władzą uchylić środek zapobiegawczy. W razie zażalenia obwinionego sąd okręgowy może uchylić lub złagodzić środek zapobiegawczy; decyzje sądu okręgowego w przedmiocie środków zapobiegawczych nie ulegają zaskarżeniu.

Art. 8.

W wypadkach przemytnictwa walut i walorów (art. 4 ust.4) obowiązywać będą nadto przepisy następujące:

- 1) w b. dzielnicy rosyjskiej:
 - a) artykuły 527 i 895 u. p. k. nie będą stosowane;
 - b) wyroki sądów okręgowych są ostateczne i mogą być zaskarżone jedynie przy odpowiednim zastosowaniu przepisów o zaskarżeniu wyroków drogą kasacji;
- 2) w b. dzielnicy austriackiej i węgierskiej:
 - a) oskarżonemu nie służy prawo sprzeciwu przeciw aktowi oskarżenia i
 - b) odwołanie od kary nie może nastąpić;
- 3) w b. dzielnicy pruskiej sąd nie może odmówić otwarcia postępowania głównego.

Art. 9.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrom Skarbu i Sprawiedliwości.

Art. 10.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: **Wojciechowski.**

Prezes Rady ministrów: **W. Sikorski.**

Minister Skarbu: **W. Grabski.**

Minister Sprawiedliwości: **W. Makowski.**

(Dz. U. Rz. P. Nr. 26, poz. 156 z dnia 12. III. 23).

Rozporządzenie

Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości
z dnia 11. marca 1923 r.
w przedmiocie regulowania obrotu dewizami i walutami
zagranicznymi.

W wykonaniu ustawy z dnia 2. marca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 154) zarządza się co następuje:

§ 1.

Waluty zagraniczne i dewizy wolno posiadać jedynie tym osobom fizycznym i prawnym, które nabyły je albo bezpośrednio z zagranicy w sposób legalny, albo w kraju od instytucji, upoważnionych przez Ministra Skarbu do transakcji obcemi walutami.

§ 2.

Zakup dla celów odsprzedaży walut zagranicznych i dewiz — jako to: banknotów, czeków, przekazów, weksli, akredytów i wszelkiego rodzaju pozostałości rachunkowych w walutach zagranicznych — oraz sprzedaż tychże, dozwolona jest wyłącznie instytucjom finansowym, którym Ministerstwo Skarbu udzieli koncesji na dokonywanie tych transakcji. Instytucje te otrzymują nazwę banków dewizowych. Prawo sprzedaży walut i dewiz może być ograniczone do pewnych oddziałów banków dewizowych.

§ 3.

Ministerstwo Skarbu, w miarę potrzeby, udzieli i innym instytucjom prawa zakupu walut zagranicznych lecz wyłącznie w celu odsprzedaży tychże bankom dewizowym. Instytucje takie otrzymują nazwę komisjonerów dewizowych.

§ 4.

W poszczególnych wypadkach Minister Skarbu może zezwalać firmom handlowym i instytucjom finansowym na dokonywanie transakcji, które w myśl niniejszego rozporządzenia zastrzeżone są wyłącznie dla banków dewizowych.

§ 5.

Bankom dewizowym wolno dokonywać sprzedaży walut zagranicznych i dewiz osobom i firmom prywatnym wyłącznie dla celów następujących:

- a) na pokrycie zobowiązań zagranicznych, wynikających z legalnego przywozu towarów; dowody, na podstawie których waluta zostanie sprzedana, winny być w oryginale złożone bankowi; w razie potrzeby oryginalne dowody mogą być przez bank z powrotem wydane pod warunkiem zaopatrzenia oryginału adnotacją, wskazującą sumę sprzedanej waluty oraz pod warunkiem zachowania przez bank uwierzytelnionego odpisu tych dokumentów;
- b) na uskutecznienie zaliczek na zapłatę za legalne sprowadzone towary;
- c) na pokrycie kosztów ekspedycji i transportu towarów;
- d) na spłatę długów zagranicznych, powstałych z przyczyn gospodarczo uzasadnionych;
- e) na zapłatę premii asekuracyjnych zagranicą, o ile wynikające z legalnych umów asekuracyjnych i reasekuracyjnych;
- f) na koszt podróży — do równowartości 1.000 fr. szwajc. jednorazowo na osobę, za specjalną adnotacją na paszporcie zagranicznym. W razie wyjazdu na obszar W. M. Gdańska — nie wyżej równowartości 250 fr. szwajc. jednorazowo z adnotacją na dowodzie osobistym; w ostatnim wypadku ogólna suma walut kupionych w ciągu miesiąca, nie może przenosić sumy 1.000 fr. szwajc.;
- g) na koszt utrzymania zagranicą, o ile pobyt tam jest usprawiedliwiony, do równowartości 1.000 fr. szwajc. miesięcznie na rodzinę;
- h) na utrzymanie zagranicą biur przedsiębiorstw krajowych, o ile działalność ich tam jest uzasadniona z punktu widzenia interesów państwowo-gospodarczych;
- i) na wszelkie inne cele gospodarczo uzasadnione, o ile suma nie przewyższa równowartości 1.000 fr. szwajc.

Dla sum powyższych wymagane jest uzyskanie uprzedniego zezwolenia Ministra Skarbu, względnie organów przezeń wyznaczonych.

Udzielenie kredytów zabezpieczonych walutami zagranicznymi jest niedozwolone. W wyjątkowych wypadkach może Ministerstwo Skarbu udzielać bankom dewizowym zezwolenia na takie operacje.

§ 6.

Osobom i firmom prywatnym wolno nabywać potrzebne im sumy w walutach zagranicznych jedynie w bankach dewizowych. Sprzedawać posiadane waluty zagraniczne i dewizy mogą osoby i firmy prywatne tylko bankom lub komisjonerom dewizowym.

Nabywca sum walutowych zagranicznych obowiązany jest na każde żądanie Ministerstwa Skarbu, lub jego organów, przedstawić dla kontroli wszystkie dowody, na zasadzie których sumy powyższe zostały przez niego w banku dewizowym uzyskane.

§ 7.

Wywóz walut zagranicznych i dewiz dozwolony jest bez użycia specjalnego zezwolenia do wysokości 1000 fr. szwajc. lub równowartości w innych walutach. Dla wywozu sum do wysokości 3.000 fr. szwajc. lub równowartości w innych walutach, wymagane jest zezwolenie Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej lub jednego z jej oddziałów. Zezwoleń na wywóz sum wyższych udziela Minister Skarbu lub wyznaczone przezeń organy.

§ 8.

Wywóz marek polskich w gotówiznie, w czekach, przekazach i wszelkich zobowiązaniach dozwolony jest bez specjalnego zezwolenia do wysokości marek polskich 500.000. Pozwoleń na wywóz marek polskich ponad 500.000 — udziela Minister Skarbu względnie wyznaczone przezeń organy.

§ 9.

Wywóz zagranicę papierów procentowych i dywidendowych oraz sprzedaż ich i zastaw osobom i firmom, mającym siedzibę zagranicą, wymaga zezwolenia Ministra Skarbu. Zezwolenie takie może być udzielone również generalnie odnośnie do pewnego gatunku papierów, względnie pewnej instytucji.

§ 10.

Sprzedaż zagranicę wypłat na Polskę dozwolona jest tylko bankom dewizowym, które obowiązane są o dokonaniu każdej transakcji zawiadomić Ministerstwo Skarbu, względnie organa przezeń wyznaczone. Natomiast dokonywanie transakcji tego rodzaju przez inne firmy dozwolone jest wyłącznie za uprzednim każdorazowym zezwoleniem Ministra Skarbu.

§ 11.

Dokonywanie wpłat w markach polskich na rachunki zagraniczne z polecenia osób i firm, mających siedzibę w Polsce, jak

również przelew sum z rachunków krajowych na rachunki zagraniczne, może być uskuteczniane tylko w bankach dewizowych i winno być uzasadnione transakcjami z zagranicą, wyszczególnionymi w punktach: a), b), c), d), e), g), h), art. 5. Jeżeli przez przyjęcie wypłaty na rachunek zagraniczny od osoby lub firmy krajowej odbywa się zapłata należności, wyrażonej w walucie zagranicznej, bank może wpłatę taką przyjąć, o ile z przedstawionych dowodów wynika, że marki polskie w dniu przyjęcia wpłaty oddawane są zagranicą po kursie nie niższym od rynkowego. O każdej wpłacie takiego rodzaju instytucja odnośna winna zawiadomić Ministerstwo Skarbu lub organa przez nie wyznaczone.

§ 12.

Banki dewizowe i komisjonerzy dewizowi winni w swej działalności ściśle stosować się do instrukcji, wydanych w ramach niniejszego rozporządzenia przez Ministra Skarbu, jak również prowadzić rejestry dokonanych transakcji walutami zagranicznymi i dewizami, tudzież obrachunku na rachunkach zagranicznych według wzorów, ustalonych przez Ministerstwo Skarbu. Instytucje te obowiązane są na żądanie Ministerstwa Skarbu, względnie jego organów, dostarczyć wszelkich danych i wyjaśnień, związanych z transakcjami walutowymi, jakoteż sprzedażą marek polskich zagranicą.

§ 13.

Wszelkie wypłaty, dysponowane z zagranicy, mogą być dokonywane jedynie w markach polskich. Wypłaty w walutach obcych dopuszczalne są jedynie za zezwoleniem Ministra Skarbu.

§ 14.

Posiadanie rachunków w walutach obcych jest dozwolone jedynie w bankach dewizowych. Dokonywanie z tych rachunków wypłat w kraju może nastąpić tylko w markach polskich po kursie dnia wypłaty.

§ 15.

Bank dewizowy, względnie komisjoner dewizowy, może być decyzją Ministerstwa Skarbu pozbawiony prawa dokonywania wszelkich transakcji walutami zagranicznymi i dewizami.

§ 16.

Przepisy niniejszego rozporządzenia nie dotyczą wszelkich pieniędzy rosyjskich i ukraińskich oraz nie przewidują ograniczeń co do handlu zagranicznymi monetami kruszczowymi wewnątrz kraju. Co do wywozu monet kruszczowych obowiązują postanowienia ustawy z dnia 15. VII. 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 404).

§ 17.

Przekroczenie powyższych przepisów (niezależnie od skutków wskazanych w § 15) pociąga kary przewidziane w ustawie z dnia 2. marca 1923 r. (Dz. U. U. P. Nr. 25, poz. 154).

§ 18.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

§ 19.

Dla górnośląskiej części Województwa Śląskiego wydane zostaną osobne przepisy.

Minister Skarbu: **W. Grabski.**

Minister Sprawiedliwości: **W. Makowski.**

20.

Rozporządzenie o obrocie dewiz na Górnym Śląsku.

Warszawa, 12. 5. (Telef.) W najbliższych dniach ukaże się rozporządzenie Ministerstwa Skarbu o obrocie dewiz na Górnym Śląsku. Rozporządzenie to w treści niczem nie różni się od odnośnego rozporządzenia wydanego dla reszty Polski z wyjątkiem tego, że o ile chodzi o obrót w obrębie Górnego Śląska, markę niemiecką traktuje się na równi z marką polską jako jedną z walut krajowych.

21.

Obwieszczenie

MINISTRA SKARBU

z dnia 12. marca 1923 roku.

**w przedmiocie uprawnienia niektórych banków do transakcji
walutami i dewizami zagranicznymi.**

Na podstawie ustawy z dnia 2. marca 1923 roku w przedmiocie udzielenia Ministrowi Skarbu upoważnienia do regulowania w drodze rozporządzeń obrotu pieniężnego z krajami zagranicznymi oraz obrotu obcemi walutami (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 25, poz. 154) oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 11. marca 1923 roku (Dz. Ust.

Rz. P. Nr. 26, poz. 156) podaje się do wiadomości, że prawo transakcji walutami i dewizami zagranicznymi posiadają następujące Banki:

- 1) Akcyjny Bank Hipoteczny.
- 2) Akcyjny Bank Związkowy,
- 3) Bank Angielsko-Polski.
- 4) Bank Dyskontowy w Bydgoszczy.
- 5) Bank Dyskontowy Warszawski,
- 6) Bank Francusko-Polski,
- 7) Bank Handlowy w Łodzi.
- 8) Bank Handlowy w Warszawie,
- 9) Bank dla Handlu i Przemysłu w Warszawie,
- 10) Bank Kredytowy w Warszawie,
- 11) Bank Kupiecki Łódzki,
- 12) Bank Kwilecki, Potocki i Ska.,
- 13) Bank Małopolski,
- 14) Bank Przemysłowców Polskich,
- 15) Bank Przemysłowców w Poznaniu,
- 16) Bank Przemysłowy Warszawski,
- 17) Bank Śląski (Banque Silesie),
- 18) Bank Towarzystw Spółdzielczych,
- 19) Bank Zachodni.
- 20) Bank Związków Spółek Zarobkowych,
- 21) Polski Bank Handlowy,
- 22) Polski Bank Krajowy,
- 23) Polski Bank Przemysłowy,
- 24) Powszechny Bank Kredytowy,
- 25) Śląski Bank Eskontowy,
- 26) Syndykat Przekazowy Banków Polskich,
- 27) Wileński Prywatny Bank Handlowy,
- 28) Ziemiński Bank Hipoteczny,
- 29) Ziemiński Bank Kredytowy,
- 30) Bank Zjednoczonych Ziem Polskich,

przyczem prawa Banków dewizowych, w myśl § 2. powołanego rozporządzenia, t. j. zakupu i sprzedaży walut i dewiz obcych, posiadają zakłady główne oraz po jednym Oddziale wymienionych banków w miastach:

Warszawa, Biała-Bielsko, Bydgoszcz, Kraków, Lwów, Łódź, Poznań, Wilno.

Wszystkie pozostałe oddziały wyżej wyszczególnionych banków posiadają prawa komisjonerów dewizowych w myśl § 3. tegoż rozporządzenia.

Minister Skarbu: (—) **W. Grabski.**

Monitor Polski Nr. 58, z 12. III. 23 r.

Obwieszczenie

MINISTRA SKARBU

z dnia 1. maja 1923 r.

**w przedmiocie uprawnienia banków do transakcji walutami
i dewizami zagranicznymi.**

W uzupełnieniu obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 12. marca 1923 r. w przedmiocie uprawnienia niektórych banków do transakcji walutami i dewizami zagranicznymi („Monitor Polski“ z 1923 r. Nr. 58) niniejszem podaje się do wiadomości, że wymienione w rzeczonem obwieszczeniu uprawnienia przysługują w równej mierze wszystkim tym bankom, i domom bankowym, poza wyszczególnionemi w samem obwieszczeniu, które otrzymają pełne prawa banków dewizowych w drodze indywidualnych dekretów Ministerstwa Skarbu.

Nadto uzupełnia się liczbę miast, wymienionych w ustępie czwartym powołanego na wstępie obwieszczenia, miastami następującemi:

Białystok, Drohobycz, Lublin, Radom, Stanisławów, Cieszyn, Grudziądz, Łuck, Równo, Toruń, Częstochowa, Kołomyja, Przemyśl, Sosnowiec.

Zarazem oznajmia się, że wszystkim oddziałom i filjom Polskiego Banku Krajowego, z wyjątkiem jego ekspozytur, przysługują pełne prawa banków dewizowych, niezależnie od miejscowości, w których się znajdują.

Minister Skarbu: (—) **W. Grabski.**

(Monitor Polski Nr. 103 z 7. V. 23 r.)

**Biblioteka
Wojewódzka
w Katowicach**

Spis.

	strona:
1. Ustawa z dnia 15. stycznia 1920 r. w przedmiocie ustanowienia marki polskiej prawnym środkiem płatniczym na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej	3
2. Rezolucja Sejmu Śląskiego z dnia 28. listopada 1922 roku	4
3. Rozporządzenie Rady Ministr. w z dnia 21. grudnia 1922 roku w przedmiocie zaprowadzenia waluty polskiej na górnośląskiej części Województwa Śląskiego	5
4. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 12. lutego 1923 r. w przedmiocie ustanowienia na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego marki polskiej drugim ustawowym środkiem płatniczym obok marki niemieckiej	6
5. Rozporządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 10. marca 1923 r.	6
6. Art. 9. i 10. Statutu Organicznego Województwa Śląskiego	8
7. Konwencja Genewska, tytuł III.	8
8. Ustawa z dnia 28. lutego 1919 roku w sprawie nazwy monety polskiej	20
9. Ustawa z dnia 26. września 1922 w przedmiocie uzupełnienia powyższej ustawy	21
10. Ustawa z dnia 26. września 1922 r. w przedmiocie wypuszczenia 8%-wej państwowej pożyczki złotej	22
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29. września 1922 roku (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 83, poz. 742)	24
12. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 1. października 1922 r. o wypuszczeniu pierwszej emisji 8%-wej państwowej pożyczki złotej	24
13. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 2. grudnia 1922 r. w przedmiocie zmiany ceny emisyjnej 8%-owej państwowej pożyczki złotej	27
14. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 5. stycznia 1923 roku w przedmiocie zmiany terminu zamknięcia sprzedaży oraz ceny emisyjnej 8%-owej państwowej pożyczki złotej	28
15. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23. lutego 1923 r. w przedmiocie zmiany terminu zamknięcia sprzedaży 8%-owej państwowej pożyczki złotej	29
16. Ustawa z dnia 22. marca 1923 r. w przedmiocie wypuszczenia 6% złotych bonów skarbowych	29
17. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 30. marca 1923 r. o wypuszczeniu Serji I-A 6% złotych bonów skarbowych	31

18. Ustawa z dnia 2. marca 1923 r. w przedmiocie udzielenia Ministrowi Skarbu upoważnienia do regulowania w drodze rozporządzenia obrotu pieniędzmi z krajami zagranicznymi oraz obrotu obcemi walutami . . . 32
19. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 11. marca 1923 r. w przedmiocie uregulowania obrotu dewizami i walutami zagranicznymi . . . 35
20. Rozporządzenie o obrocie dewiz na Górnym Śląsku . . . 39
21. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 12. marca 1923 r. w przedmiocie uprawnienia niektórych banków do transakcji walutami i dewizami zagranicznymi . . . 39
22. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 1. maja 1923 r. w przedmiocie uprawnienia banków do transakcji walutami i dewizami zagranicznymi 41

Spis dodatkowy.

Prawo skarbowe i podatkowe (Tom I. — III).

	Tom	Str.
1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej	I;	5
2. Statut Organiczny	I;	35
3. Artykuł 88. Traktatu Wersalskiego	I;	60
4. Ustawy niemieckie zatwierdzone przez Komisję Miedzysojuszniczą	I;	67
5. Stan prawny w części górnośląskiej	I;	83
6. Stan prawny w części cieszyńskiej	II;	331
7. Spis praw niemieckich	I; 135; II;	337
8. Spis praw austriackich	III;	46
	(dod. Nr. 1)	
9. Spis praw śląskich	I;	131
10. Organizacja władz skarbowych	I;	112
11. Szkice organizacyjne	II;	122
12. Ustawa z 16. VI. 22. o rozciągnięciu na ziemie górnośl. ustaw pol.	I;	202
13. Sprawy celne i graniczne	I;	214
14. Konwencja genewska	I;	225
15. Rozp. W. S. (19. XI. 22) o podatku od nabycia nieruchomości	II;	94
16. Ustawa śląska (21. XI. 22) o podatku od nabycia nieruchomości	II;	94
17. Rozporządzenie W. S. (26. IX. 22) o podatku przy nabyciu nieruchomości przez Państwo lub Województwo	II;	95
18. Ustawa śląska (21. IX. 22) o podatku przy nabyciu nieruchomości przez Państwo lub Województwo	II;	96
19. Rozp. W. S. (19. IX. 22) o podatku od przyrostu wartości	II;	96
20. Ustawa śląska (21. XI. 22) o podatku od przyrostu wartości	II;	97
21. Ustawa śląska (21. XI. 22) o opodatkowaniu węgla	II;	98
22. Rozp. Rady Min. (30. X. 22) o ujednastajnieniu opodatk. węgla	II;	99
23. Rozp. W. S. (25. VII. 22) o podatku od wód min. i szt. napojów	II;	117
24. Ustawa śląska (23. XI. 22) o podatku od wód min. i szt. napojów	II;	118
25. Rozp. W. S. (25. VII. 22) o pożyczkach dla miast	II;	118
26. Ustawa śląska (23. XI. 22) o pożyczkach dla miast	II;	120
27. Tekst ustawy powyższej	II;	121
28. Rozp. W. S. (9. X. 22), o opłatach zarządu katastralnego	II;	122
29. Rozp. W. Śl. (15. XII. 22) o opłatach zarządu katastralnego	II;	122
30. Ustawa Śl. (23. XI. 22) o nabywaniu nieruchomości w Rybniku	II;	128

	Tom	Str.
31. Ustawa śląska (23. XI. 22) o opodatkowaniu piwa	II;	129
32. Ustawa państw. (15. I. 1920): marka polska środkiem płatniczym	II;	137
33. Rezolucja Sejmu śl. (28. XI. 22): wprowadzenie marki polskiej	II;	134
34. Rozp. R. M. (21. XII. 22): wprowadzenie marki polskiej	II;	135
35. Ustawa Śl. (20. XII. 22): zatwierdzenie rozporządzeń Wojewody	II;	136
36. Ustawa Śl. (20. XII. 22): zatwierdzenie rozporządzeń Wojewody	II;	137
37. Ustawa Śląska (20. XII. 22): opłata od wina	II;	138
38. Ustawa Śląska (18. I. 23): podatek od spirytusu	II;	213
39. Ustawa Śląska (18. I. 23): podatek dochodowy	II;	140
40. Ustawy o wypłacie zastępczej wierzytelności należnych obywatelom od b. rządów zaborczych	III;	1—10
	(dod. Nr. 1)	
41. Skarb Narodowy	III;	11

Wydawnictwa

Redakcji „Gazety Urzędowej“:

A. „Zbiór praw“.

- I. **Zbiór praw konstytucyjnych i administracyjnych Województwa Śląskiego**; opracował: Dr. Włodzimierz **Dąbrowski**,
Tom I. str. 308; Nakładem Urzędu Wojewódzkiego 1922. Tłoczono w Drukarni Wojewódzkiej w Katowicach.
- II. **Zbiór praw konstytucyjnych i administracyjnych Województwa Śląskiego**; opracował Dr. Włodzimierz **Dąbrowski**,
Tom II. str. 371; Nakładem Urzędu Wojewódzkiego 1923. Tłoczono w Drukarni Wojewódzkiej w Katowicach.
- III. **Zbiór praw**; opracował dr. Włodzimierz **Dąbrowski**,
Tom III. str. 94; wydano jako „Dodatek Nr. 1“ do Gazety Urzędowej.
- IV. **Zbiór praw. Prawo skarbowe i podatkowe**: I. Uzupełnienie. **Ustawy walutowe (A)** zestawiał dr. Włódz. **Dąbrowski**; wydano jako „Dodatek Nr. 7“ do Gazety Urzędowej.

B. Inne wydawnictwa.

- I. **Układ polsko-niemiecki w przedmiocie państwowej własności górniczej i hutniczej w polskiej części Górnego Śląska**; Wydano jako „Dodatek Nr. 2“ do Gazety Urzędowej.
- II. **Ustawa o daninach komunalnych (Kommunalabgabengesetz) z 14. lipca 1893 z uwzględnieniem ustaw uzupełniających**; zestawiał Dr. Wł. **Dąbrowski**; Wydano jako „Dodatek Nr. 3“ do Gazety Urzędowej.

- 50413 1
okulok 1/1
- III. **Ustawy o zwalczaniu lichwy wojennej** obowiązujące w części cieszyńskiej Województwa Śląskiego; zestawił Dr. Wł. **Dąbrowski**; Wydano jako „**Dodatek Nr. 4**” do Gazety Urzędowej.
- IV. **O budżecie** (część I) napisał dr. Michał **Bielak**. Wydano jako „**Dodatek Nr. 5**” do Gazety Urzędowej.
- V. **Ustawy o ochronie lokatorów** obowiązujące w Województwie Śląskiem; zestawił Dr. W. **Dąbrowski**; „**Dodatek Nr. 6**” do Gazety Urzędowej.

— Do nabycia: —

W Administracji „Gazety Urzędowej Woj. Śląskiego”,
Katowice, ul. Szafranka.

